

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALĂ

Onor. Biblioteca Palatului Cultural Arad

DULUI

 Redacția și Administrația
 ARAD, STR. EMINESCU 18

Dr. P. Deheleanu

APARE DUMINECA

AJUTORUL PENTRU NAȘTERI

În 5 Februarie a. c. adunarea generală a secției Arad a Asociației Preoților „Andrei Șaguna”, a dezbătut, în cadrul ordinii de zi, stabilirea cotelor lunare, cu care membrii secției să contribuie la „Fondul de Ajutor” al Preoților, în vederea acordărilor de ajutoare pentru înmormântări și pentru nașteri. Discuțiile au prins animație mai cu seamă în jurul chestiunii, dacă cele două cote pot fi sau nu egale. S'au adus argumente pro și contra, evident, în primul rând de cei interesați la unul sau la celalalt din ajutoare.

Fiindcă de astădată ședința s'a ținut cu un număr relativ restrâns de membri și fiindcă chestiunea ajutorului pentru nașteri — nouă în secția noastră și inexistentă în alte secții ale Asociației — este destul de susceptibilă, am socotit necesar să zăbovim puțin asupra ei.

S'a argumentat, pe de o parte, că o înmormântare necesită cheltueli mult mai mari ca o naștere, deoarece în cele mai multe cazuri nu e vorba numai de înmormântarea în sine, cu obișnuitele și inerentele ei cheltueli, ci și de un prealabil tratament medical, adeseori îndelungat și insuportabil slăbelor posibilități materiale ale unei familii de preot. În cazurile de nașteri însă, cheltuelile sunt mult mai mici și mai suportabile. Iată de ce, ajutorul acordat de fondul amintit trebuie să fie mai mare pentru cazurile de înmormântări decât cel pentru cazurile de nașteri și deci și cotizațiile lunare ale membrilor vor trebui să fie mai mari pentru ajutorul de înmormântări și mai mici pentru cel de nașteri. S'a mai completat apoi, că ajutorul pentru nașteri — și deci cotizația pentru el — nu trebuie să fie mare, fiindcă nici nu i se simte prea mult lipsa; el nu face decât să sporească luxul preoteseilor de a cumpăra pentru odraslă... cărucior, un obiect care depășește strictul necesar și poate fi ușor înlocuit. Nu s'a spus, dar bănuim

cu toată certitudinea, că toți susținătorii părerilor de mai sus, au avut ca punct de plecare un raționament determinat nu numai de interes, ci și de un sentiment de echitate. De ce eu, mai în vârstă, să contribuie la ajutorul de naștere pentru cei mai tineri și totodată și la cel de înmormântări, câtă vreme aceia beneficiază de amândouă ajutoarele, iar eu, numai de unul? E înecitabil ca toți membrii să fie obligați la câte două cotizații, când e știut, că unii din ei nu vor mai putea fi interesați decât la una. De aceea, cotizația pentru ajutorul de nașteri să fie mică, spre a fi astfel acceptabilă și celor ce nu mai pot avea nădejdea să-i culeagă roadele...

Pe de altă parte, alții au susținut dimpotrivă, că și nașterile necesită o mulțime de cheltueli, uneori reclamând chiar intervenții chirurgicale, complicații grele și îngrijiri medicale îndelungate, atât pentru mamă cât și pentru copil. Și apoi e și o chestiune de incurajare a nașterilor în familiile de preoți. Etc.

S'ar părea că și unii și alții au avut dreptate, cel puțin din punctul lor de vedere. Dar chestiunea nu trebuie văzută numai prin prizma socotelilor mărunte ale celor interesați la unul și desinteresați — ori interesați mai puțin — la altul din ajutoarele în cauză. Ea trebuie privită și dintr'o latură superioară a ei și trebuie pusă cu toată seriozitatea.

E adevărat, că unii pot fi interesați deopotrivă, la ambele ajutoare, pe când alții — cei mai în vârstă — numai la unul. Totuși, de aici nu rezultă că aceștia din urmă, contribuind la amândouă ajutoarele și putând beneficia numai de unul, ar fi mai desavantajați față de ceilalți. Inechitatea e numai teoretică, sau numai aparentă. Căci practic, cei tineri contribuie la ajutorul de care vor beneficia bătrânii, în schimb aceștia — prin vârsta lor — nu vor putea contribui la ajutorul de înmormântare.

pentru cei tineri. Nu ne gândim la întâmplătoare excepții, ci la regula generală. Din cotizația tânărului, eu, bătrân, vreau beneficia în curând. Dar din cotizația mea, tânărul nu va beneficia niciodată, pentru că până la moartea lui, contribuția mea va fi de mult epuizată și astfel, el va beneficia din contribuția altora și nicidecum din a mea. N'ar fi oare atunci inechitabil ca eu să nu-i dau lui în schimb nimic? El așteaptă naștere, eu înmormântare. Eu am greutatea mea, el le are pe ale lui. Iar echitatea cere reciprocitate de servicii.

Este știut, că nașterile se produc în familiile celor tineri, începători, adică tocmai atunci când ei sunt în cele mai mari lipsuri materiale, când zeci de alte lipsuri se cer urgent împlinite, făcând adeseori ca tânăra familie să întârzie cu vinovăție sosirea în lume a rodului ei. Și dacă cheltuielile nașterii nu pot fi echivalente cu cele ale unei înmormântări, în schimb nu sunt de loc mai suportabile. Și peste toate acestea, la o înmormântare, problema materială a familiei față de cel decedat încetează pentru totdeauna, pe când la o naștere, față de cel născut, ea abia atunci începe. Dela primele scutece, hăinuțe, cărucior, îngrijire medicală etc. și până la o slujbă în viață, este o scară neîncetată de greutate, pe care părinții le datorează copilului — ca să nu zicem copiilor — lor. Cărucior? Da! Nu trebuie să surprindă și să revolte pe nimeni. El nu e pentru luxul preotesel, ci pentru igiena copilului. Copilul are nevoie de aer, de lumină și de razele binefăcătoare ale soarelui, în orice anotimp al anului. Purtatul în brațe, pe lângă că nu e totdeauna posibil, e și incomod mamei, și mai ales, e și dăunător copilului. Pentru o familie de intelectual, căruciorul e un strict necesar și nicidecum un lux. E o factură a civilizației, pe care o familie de intelectual n'o poate ignora cu dispreț, când utilitatea ei n'o mai discută nimeni în lumea civilizată.

E o datorie de conștiință pentru misionarii Domnului, de a încuraja natalitatea, — și una de colegialitate, de a face, ca niciun preot tânăr, copleșit de lipsuri, să nu evite nașterile în familia sa și nici să nu le aștepte cu groază și cu necaz. Iar aceasta o putem face numai rezolvându-i — cel puțin în parte — problema materială în această latură.

Unde sunt copii, familia se ia în serios și noții evită aventurile, lenea și imoralitatea. În copiii lor se întâlnesc permanent atențiile soților și oricât de împrăștiate le-ar fi grijile, sau diferite caracterele, își găsesc mereu un

punct comun, de unitate. Iar în familia unui preot trebuie să radieze zâmbetul de fericire și de trăinicie a ei în Domnul. Exemplul dat de el însuși îi va putea fi cea mai elocventă predică pentru combaterea avorturilor, divorțurilor, căsătoriilor aventuroase etc. și pentru susținerea natalității în parohia sa.

„Copiii sunt mugurii lui Dumnezeu” — grăește un filosof contemporan. Și într'adevăr, au ceva dumnezeesc în ei, care înmoaie și cele mai împietrite inimi. Și Statul, și Biserica le acordă atenții nesfârșite, pentru buna creștere și educare a lor, atât la minte cât și la trup. La nașteri, Statul acordă părinților ajutoare însemnate, pe care apoi le continuă, în măsură redusă și nădăjduim că în viitor, când va avea mai mari posibilități, ajutoarele lui vor crește, mai cu seamă față de familiile cu mai mulți copii. Dar nici Biserica nu poate fi absentă dela această îndatorire, de sigur atât cât îi e posibil. Pentru secția arădană a Asociației „Andrei Șaguna” e un titlu de onoare că a făcut un început. Paternitatea ideii a avut-o unul, care nu mai putea nădăjdui să fie beneficiarul ei și de aceea a și fost primită cu toată bunăvoința. După abia doi ani de când această idee a luat ființă, e prea degrabă să i se poată constata deplin și aprecia rezultatele la justa lor valoare. E încă nevoie de timp și de obiectivitate în această privință.

Cei ce privesc cu îngrijorare rezultatele pătrunderii la noi a neomalthusianismului până și'n familiile preoților, își dau seama, că ajutoarele pentru nașteri sunt o necesitate și că ele trebuiesc susținute acolo unde sunt și înființate acolo unde încă n'au luat ființă.

Un ajutor acordat la o naștere valorează mai mult ca o mie de discursuri și predici despre natalitate. P. D.

Fiecare cu preferințele lui

(Mt. 7, 6).

Toate documentele vechi caldeo-asiriene, ni-l indică pe câinil și pe porcii acelor vremuri ca pe niște făpturi spureate și tritabile. Asarhaddon se lauda că și-a legat dușmanii la un loc cu aceste dobitoace, Asurbanpal scrie în analele lui că a aruncat carnea dușmanilor spre nutreț câinilor și porcilor.

Dacă ai arunca la câinil sau la porci niște mărgăritare, ar face cu ele așa cum au obiceiul câinii și porcii, când le arunc ceva ce cred ei că este bun de mâncare: se reped, frâng chiar în gură, dar repede lapadă cu dispreț, calcă în picioare și nu arareori se aruncă asupra celui ce i-a amăgit.

Să nu faci așa cu lucrurile sfinte, (Mt. 7. 6), cu dogmele, cu sfânta euharistie, cu crucea și cu tot ce e în creștinism prețios ca și mărgăritarele.

Mai de mult, această scurtă parabolă era temelu a ceea ce „Disciplina arcană”; în virtutea ei se opreau dela împărtașanie nevrednicii și se dădeau anumite pedepse. Azi, e temelu de precauție și metodă față de neînțelegerea în dogma creștină. Deși ar putea obiecta cineva că mărgăritarul, adevărul, trebuie aruncat, semănat cu orice preț, fiindcă el nu poate fi decât de folos oriunde ar cădea, totuși, e prudent să avem o oarecare rezervă, un plan, un procedeu treptat față de firi ca acelea pentru care crucea era o nebunie (I Cor. 1, 23), sau pentru acelea vizate în In. 3, 20: „Căci oricine face răul urăște lumina și nu vine la lumină ca să nu i se rădească faptele”. Vrând să încreștinezi pe un păgân, ateu, sau să readuci la ortodoxie pe un sectar, te poți expune la batjocură și răs, dacă nu vei ști proceda ca toată iscusința. O învățătură expusă unor firi sălbatice, ca ale câinilor și ale porcilor, nu poate fi înțeleasă dintr'odată. Ascultă, răsfolesc, apoi întorc spatele, lapadă, glumesc sau înjură chiar: „Cel ce muștră pe un batjocoritor își trage dispreț și cel ce caută să îndrepte pe cel rău se alege cu ocară” (Prov. 9, 7).

Cât dinspre partea lor, neînțelegătorii, sectarii, să nu se grăbească a întoarce capul cu una cu două dela mărgăritare. Se pot înșela. Iată cum scrie unul despre graba aceasta. Protestantul John Moody scriese unul prieten că se simte atras de religia catolică. Prietenul îi răspunse să nu facă niciun pas până nu discută cu el. Crezând că într'o oră, două, îi va convinge de pasul greșit. Întâmplarea făcu însă ca Moody să nu se poată întâlni cu prietenul său, decât după un an, când îi spuse că e gata să-l asculte. Prietenul însă, îi declară că nu mai e în măsură să-l abată dela catolicism, deoarece el însuși era trecut de o lună la această lege. Ce se întâmplase? De un an, de când își pusese în gând să-l convingă pe Moody despre rădăcine, s'a apucat să studieze dogmele catolice, știind că numai așa poate desmâna dela ceva, dacă cunoaște bine subiectul. Din ce studia însă, din ce se convingea mai tare, și, s'a convertit.

La cel care îi e teamă să treacă la Ortodoxie le mai spun și următoarea anecdotă: O mozică a ajuns în sânul lui Avraam. Era în ratul bucuriilor și totuși plângea încontinuu. Dumnezeu a întrebat-o — „De ce plângi până și aici, în splendoarea mea? — „Am avut o mare durere.” — „Care?” — „Am avut un singur fiu și mi s'a făcut creștin!” — Al meu, deasemenea s'a făcut creștin și nu plâng”, îi răspuns Dumnezeu.

Iată așadar procedeu: trebuie lămurit și așteptat; din partea lui, păgânul, neînțelegătorul, sectarul, să arate toată bunăvoința și sinceritatea în studiu și

discuție. Și numai în caz de încăpățănare și reavoință, vei trage dela gura „câinilor” și „porcilor” „lucrurile sfinte și mărgăritarele”.

Scormonească ei în gunoarele lor; deguste-și, ronțăle-și „preferințele”, iar noi rămânem cu mărgărelele și cele sfinte.

Pr. Gh. Perva

Gradele și domeniile iubirii.

Creștinismul consideră iubirea ca un absolut metafizic al vieții.

Înșurirea ființială a lui Dumnezeu, identificată cu ființa Lui. (fiindcă în concepția creștină, exprimată dogmatic și pe bază scripturistică, însușirile lui Dumnezeu sunt identice cu ființa Lui), iubirea este însuși Dumnezeu; sau mai bine zis, „Dumnezeu este iubire” (I. Ioan 4, 8).

Iubirea este duh; — duh este și Dumnezeu (Ioan 4, 24). Duh făcător de viață.

Dumnezeu este Adevărul, Binele și Frumusețea. Nu-i și iubirea la fel: Frumusețe, Bine, Adevăr?

Realitate absolută, absolut metafizic iubirea devine o problemă desbătută atât de teologie cât și de filosofie; — și, pe deasupra, e și subiect al tuturor artelor. Teologia vede iubirea ca motiv al creației divine, iar filosofia o socotește ca factor cosmic. Artele nu sunt altceva decât o concretizare a puterii ei.

Prin actul de creare a lumii, iubirea n'a rămas numai o realitate transcendentă ci, s'a manifestat și în imanent. Ea s'a instituit în amândouă planurile realității: în transcendent există, în imanent crează. Există în sine, ca realitate absolută — stând deasupra a tot ce există — și crează în afară de sine, tot ce există.

„În adevăr, de ce a creat Dumnezeu lumea? Fiindcă a dorit-o. Și de ce a dorit-o? Fiindcă o iubea. Această iubire a determinat apoi toate momentele procesului creației. În înțelepciunea și în bunătatea sa, Dumnezeu a gândit și a voit lumea frumoasă și bună. Și a lucrat în consecință. Iubirea, care a determinat procesul creației, s'a transformat astfel în necesitatea organizatoare a lumii ce urma să ia naștere. Iar iubirea lumii era, la Dumnezeu, un sentiment spontan și prin urmare liber”. (P. P. Negulescu: „Filosofia Renașterii” vol. I, pag. 317).

Iubirea este puterea și legea supremă în toate domeniile vieții. Ea decretează toată existența. Cea mai deplină manifestare a ei o găsim în religie; dar ea străbate și în celelalte domenii.

Iubirea se manifestează ca adevăr, ca bine și ca frumos. Adevărul, binele și frumosul sunt formele cele mai pure ale iubirii. Ea se manifestează în cultură „mai intens ca în restul lumii date”.

Iubirea nu-i o simplă categorie a vieții. De aceea, iubirea trebuie să fie pentru noi un ideal de viață, un act de trăire, un proces de realizare existențială. Iubire, nu poate fi decât ceea ce este adevăr, bine și frumos. Prin aceste trei expresii, iubirea cucerește. Adevărul, binele și frumosul au o unitate în iubire. Ele „nu sunt altceva decât scoaterea în evidență a acestei unități”. În ea, în iubire stă profunzimea și originalitatea lumii și a vieții. „Frumosul, adevărul și binele se bazează pe acea unitate adâncă. Însă în timp ce adevărul o sesizează în mod teoretic, iar binele o traduce în acțiune practică, frumosul dimpotrivă îi dă o expresie concretă oferind-o contemplației prin mijlocirea simțurilor. Nici adevărul, nici binele n'au ca rost ultim contemplația.

Unitatea adâncă despre care am vorbit nu este altceva decât sinteza trăsăturilor *esențiale*, care stau la baza existenței noastre și care țin în coeziune vastitatea lumii individuale. Realitatea estetică deci ne introduce în adâncimile lumii noastre, ne înfățișează esențialitatea existenței în sânul căreia trăim. De unde realitatea empirică se compune din lumea așa cum ea *apare*, cu vădită predominanță a aspectului individualizat, realitatea estetică dimpotrivă accentuează unitatea dela baza lumii, concretizând și scoțând în evidență *esențele* ei adânci. Cu alte cuvinte realitatea empirică ne introduce în lumea *aparențelor*, în timp ce realitatea estetică ne introduce în lumea *esențelor*. (Liviu Rusu: „Logica frumosului”). Ea le face să fie absolute, prin faptul că o conțin — (ca natură, nu ca spațialitate). Adevărul, binele și frumosul au natură transcendentă, înscrisă însă în grade de imanență. Inscrisura aceasta le-o face puterea iubirii. Ele sunt legate de iubire, născute de ea. Adevărul, binele și frumosul sunt un raport al iubirii cu sine însăși... O reflexie în sineși.

Iubirea își afirmă realitatea în adevăr, în bine și în frumos. Ele, toate trei, constituiesc întruparea iubirii.

Istoria adevărului, a binelui și a frumosului este istoria iubirii... Prin ele, iubirea dă vieții „forma esențializată”.

Sufletul omenească aderă la iubire.

Iubirea lucrează mai mult pe domeniul spiritual: religios-moral. Ea refacă din adânc natura umană, restabilind raportul originar dintre Dumnezeu și om; — fapt care constituie cea mai mare valoare spirituală în trăirea omului. Atitudinea pe care o ia conștiința în fața ei, rezultă, într-o măsură oarecare, dintr'un proces dialectic. „Evoluția vieții omenești este, în fond, o dialectică a valorilor”. (Liviu Rusu: Op. cit. pag. 168).

Fără iubire, viața n'are pulsație.

Iubirea, așa cum o conține viața, este natură dialectică. Pentru noi oamenii, însă, ea își plămăște intuitivitatea. Caracteristica iubirii în cuprinsul vieții apare din faptul că „mișcarea dialectică este sesizată nemijlocit, la sursă, în mod intuitiv”.

„Tensiunea dialectică” a iubirii are diferite grade, iar aspectul ei intuitiv este inserat în toate domeniile culturii; — însă cu deosebire în domeniul religiei.

Religia este domeniul special al iubirii; iar gradele iubirii sunt: erosul, philia și agape.

(Va urma)

GH. MOTIU

Moartea ereticului Arie, în lumina documentelor istorice

(Urmare din N-ului trecut)

În ceea ce privește timpul morții lui Arie, unii scriitori, ca spre pildă sf. Epiphanie, sunt foarte nepreciși. (Acesta vorbește nedeterminat: „în timpul nopții”, Haer. LXVIII, 5, Migne, P. G. XLII, col. 200). Din ceea ce ne spune însă Socrate, Sozomen și însuși Athanasie, rezultă că nu poate fi vorba decât de ziua sâmbetei, deci în preajma marelui eveniment ce trebuia să refacă în mod forțat comuniunea dintre ortodoksi și arieni.

E tot ceea ce am putut afla din documentele istoriei, despre zguduitorul, dar în același timp semnificativul eveniment al morții părintelui celei mai puternice erezii, care a zguduit creștinătatea în toate temelile ei. Incadrându-l acum în cronologie și în același timp rezumând cele scrise aici, putem concluda (aceste rânduri de încheiere sunt luate după R. Agrin, art. Arius, în Dict. d'hist. et de geogr. eccl., t. IV, Paris, 1912, col. 214-215):

Opoziția lui Athanasie n'a putut împiedeca reabilitatea lui Arie, care fu acceptată în sinodul dela Ierusalim (Ath. Despre sinoade, cap. 21, Migne, P. G. XXVI, col. 717). Decizia odată luată, fu comunicată în grabă pretutindenea (Ath. Apol. contra Ar. cap. 84, Migne, P. G. XXV, col. 397; Sozomen, Ist. bis. II, 27, Migne, P. G. LXVII, col. 1009). Puțin timp în urmă vajnicul patriarh al Alexandriei plecă în primul exil (5 Febr. 336), iar Arie triumfător se duse în capitala Egiptului, unde reabilitarea sa trebuia să se înfăptuiască în cadrul unor solemnități grandioase. Poporul alexandrin se răsculă însă și, împiedecă realizarea acestui proiect. Nestatornicul împărat Constantin fu nemulțumit de tulburările ce se produsură și căută o nouă formulă menită a liniști lucrurile. Chemă la sine pe eretici care jură

că-și părăsește vechile erori *). Supunându-se astfel condiției ce i se impune, se hotărî din nou reabilitarea lui Arie, care trebuia să aibe loc, de astă dată, nu la Alexandria ci la Constantinopol; pentru a-i da mai mult fast acestei solemnități, Arienii partizani ai lui Eusebiu de Nicomedia, voră s'o fixeze pentru o zi de duminică. Văzându-se în fața unui fapt aproape împlinit și nemai având la înțelegerea cărui apela, episcopul de Constantinopol, Alexandru, se duse la biserica sf. Irina spre a implora ajutorul dumnezeesc și a cere oprirea săvârșirii unui astfel de lucru; ceea ce urmă se socoti a fi drept o recompensă a ortodoxiei sale.

În preziua ceremoniei, Arie intră în oraș, în mijlocul unui mare cortegiu; trecând prin apropierea Forului lui Constantin trebui să se oprească spre a-și satisface o trebuință fiziologică, și muri aici din pricina unei rupturi a intestinului.

„Imprejurările acestei morți, constată englezul F. V. Farrar, stărniră diferite păreri printre istorici și, unii presupuseră că fapta aceasta nu s'a putut petrece fără ca ereziarhul să nu fi fost otrăvit de de vreun fanatic din tabăra ortodoxilor, dar sunt posibile și explicațiuni mai directe și anume că, aici a avut loc sau o intervenție miraculoasă, una din acele cercetări dumnezeiești care se petrec în cursul obișnuit al lucrărilor providențiale ale lui Dumnezeu, sau că moartea aceasta a fost o urmare a caracterului lui generis al lui Arie, despre care se spune că i se întâmplau câteodată accese grozave și că în momentele de surescitare neobișnuită, vinele: se umflau și pulsul bătea cu o putere strașnică. În tot cazul, chiar dacă moartea lui a fost firească, ea a fost o moarte grabnică și nu se putea a nu vedea într'însa judecata lui Dumnezeu**).

Dar unii critici au mers și mai departe și au contestat însăși relatarea tradițională observând că Athanasie a scris douăzeci de ani mai târziu, când legenda a transformat faptul nostru, îndepărtându-l mult de realitate istorică.

Arie era cu siguranță mort în 337 (cf. Atha-

*) Socrate, Ist. bis. I, 38, ne spune că Arie s'ar fi folosit cu acest prilej de o înșelătorie și anume: „...El ascunse sub braț părerea sa scrisă cu mâna; și când jură că ține aceea ce scrisese, el înțelegea vederile sale, iar nu decistunea sinodului. Nu cunosc acest fapt altfel decât pentru că *l-am auzit spunându-se*“.

** F. V. Farrar, *Viața și operele sf. Părinți și învățători*, t. I., trad. Episcop Nicodem, Chișinău, 1932, p. 298. Alți cercetători au căutat a-l explica decelul din punct de vedere medical, gândindu-se la: hernie, colică nefritică ori apendicită. Asupra pricinilor morții lui Arie se pot consulta: J. F. Buddaeus, *De Arie morte*, în *Observ. Select. litter.*, 1705, t. XI, pp. 181—190; A. Greve, *Athanasius de morte Arie referens*, Halae, 1722; J. F. Kettembell, *Athanasius de morte Arie referens vindicatus*, Wittembergi, 1722; J. Fr. Wucherer, *Prolusio de Arie morte misera*, Jenae, 1730.

nasie Mironescu, Sfântul Athanasie și Biserica din timpul său, traducere Buc., 1900, pp. 354-355), căci la întoarcerea lui Athanasie în Alexandria nu se mai vorbea despre el; că a murit la Constantinopol nu poate fi decât mai mult ca probabil, lucru care a constituit după O. Seeck punctul de plecare al legendei ce luă apoi naștere (*Untersuchungen zur Geschichte des Nicänisches Konzils*, în: *Zeitschrift für Kirchengesch.* t. XVII, 1896, p. 17). Schwartz observă, ceea ce este mai pozitiv, că există în cele relatate despre Alexandru al Constantinopolului o evidentă eroare cronologică, căci Pavel i-a urmat pe scaunul patriarhal din Bizanț înainte chiar de sinodul din Tyr (335) și de primul exil Athanasian (*Zur Geschichte des Athanasius*, în: *Nachrichten von der königl. Gesellschaft des Wissensch. zu Göttingen*, IX, 1911, p. 467).

Oricum ar sta însă lucrurile, neașteptata moarte a lui Arie impresionează mult pe creștini, ea rămânând pentru toate veacurile, ca un xemplu tipic al pedepselor cu cari lovește divinitatea pe toți cei cari se împotrivesc adevăratului mesaj adus de Hristos în lume.

N. C.

Material pentru predici

La Duminica „Fiului risipitor“.

Omul nu trebuie să desnădăjduască pentru păcatele sale, dar nici să nu fie leneș, și ușor de minte.

Când mai știm că suntem păcătoși, nu trebuie nici să desnădăjduim, nici să fim ușori la minte și leneși, căci amândouă acestea ne-ar duce la peire. Adecă, desnădăjduirea ne împiedecă de a ne scula din căderea în păcate, iar ușurătatea minții face ca și cei ce stau, să se poticnească și să cadă. Aceasta, așa dar, ne răpește binele pe care îl posedăm, iar cealaltă, adecă desnădăjduirea, nu ne lasă a ne elibera de relele sub care mai suspinăm. Socotește acum puterea amândurora, atât a ușurătății de minte, cât și a desnădăjduirii. Satana a fost din început un înger bun, dar fiindcă mai întâiu a fost ușor la minte și apoi s'a desnădăjduit, deaceea a căzut așa de adânc în cât niciodată nu se va scula. Pavel a fost la început hulitor al lui Iisus Hristos, prigonitor și vrășmaș al credincioșilor. Dar pentru că el nu s'a desnădăjduit după ce a cunoscut rătăcirea sa cea grozavă, deaceea el s'a făcut asemenea îngerilor. Iuda, dimpotrivă, a fost la început apostol, dar pentru că era ușor la minte, l-a înebunit păcatul și s'a făcut vânzător al Domnului. Însă tâlharul cel de pe cruce, măcar că săvârșise așa de multe păcate nu s'a desnădăjduit și de aceea a intrat în raiu.

Trebuie oare să vă mai arăt, că aceasta s'a întâmplat și unei cetăți întregi? Toată cetatea cea

mare Ninive s'a năruit pentru că nu s'a desnădăjduit, măcar că hotărârea cea dumnezească îi luase toată nădejdea. Să nu ne îndoim și să nu părăsim nădejdea, ci să privim exemplul Ninivei. Nicio săgeată a Satanei nu este așa de tare și primejdioasă, ca desnădăjduirea și când noi desnădăjduim îi facem mai multă bucurie, decât când păcătuim.

Dumnezeu, însă, totdeauna este gata a ierta și pe cel mai mare păcătos, numai dacă acesta îi dă prilej de a fi cruțat, adică dacă păcătosul aduce pocăință. Voiesc să vă arăt, cum însuși Domnul ne asigură și ne făgăduiește aceasta prin o pildă. Au fost doi frați, cari erau moștenitori ai tatălui lor. Unul dintre dâșii a rămas în casă, iar celalalt, carele a cheltuit toată moștenirea sa, s'a dus în străinătate pentru că nu putea suferi ocara sărăciei. Eu vă amintesc această pildă, pentru că să vedeți, că păcatele noastre se iartă numai dacă deschidem ochii asupra stării noastre. Eu însă zic aceasta, nu spre a face pe cineva ușor de minte, ci mai vârtos pentru a feri pe oricine de desnădăjduire, căci desnădăjduirea este încă și mai rea decât ușurătatea minții. *Fiul cel pierdut este leoaana păcătosului.* Dar ce a grăit acest fiu, când se afla în cea mai mare ticăloșie? „Intoarce-mă-voi la tatăl meu“, a zis el (Lc. 15,18). Tatăl nu-l oprise de a se duce în străinătate, pentru ca el să învețe din încercare, cât de norocit era fiul cel care rămăsese acasă. Adecă, adeseori Dumnezeu orânduiește așa, ca noi, când nu ne folosesc cuvintele, să ne învățăm și să ne facem mai cu minte *prin o încercare amară.*

Fiul cel desfrânat, printr'o amară încercare în străinătate, a învățat să cunoască cât de rău este a părăsi casa părintească, de aceea el s'a întors acum îndărăt. Iar tatăl n'a pomenit rătăcirea lui, ci l-a primit cu brațele deschise. Pentru ce a făcut el aceasta? Pentru că el îi era tată, iar nu judecător. De aceea el a poruncit să se facă sărbătoare de bucurie și ospăț și toată casa să serbeze și să se veselească. Ce gândești tu? Păcatul oare se răsplătește așa? Nu, nu păcatul, ci reînțoarerea, nu călcarea de lege, ci îndreptarea.

Iar când fratele cel mai mare s'a supărat de toate acestea, tatăl l-a liniștit cu cuvintele: „tu în toată vremea ești cu mine. acesta însă era pierdut și s'a aflat, era mort și a înviat.“ (Lc. 15, 31—32). Cu aceasta el vrea să zică: Când este vorba de a mântui pe un pierdut, nu este locul de a-i face judecata și a porni aspră cercetare asupra lui, ci trebuie cineva să fie milostiv și să ierte. Aceasta este ca la doctor.

Când cineva s'a bolnăvit prin o viață fără de rânduială, doctorul nu-i face muștrări, în loc de a-i da doctorii și nu-l pedepsește, în loc de a-l tămădui. Câtă vreme a fost lăsat foamei, rușinei și celei mai înfricoșate ticăloșii de tot felul. De aceea zice

el: „a fost pierdut și s'a aflat, mort și a înviat“. El prin aceasta voiește să zică celuilalt fiu: „uită-te nu la cele de față, ci cumpănește mărimea ticăloșiei lui celei mai dinainte. Tu ai acum înaintea ta un frate, nu un strein!“ El s'a întors la tatăl, iar acesta nu poate să-și mai amintească cele de mai înainte, ci își amintește numai de acelea cari îl mișcă la compătimire, la îndurare și cruțare. De aceea el și vorbește numai de cele ce pătimise fiul său, nu însă și de cele ce făcuse el.

Cu aceeaș râvnă și încă și cu mai mare râvnă, păstorul cel bun a căutat oaia cea pierdută. În pilda cea dinainte, fiul cel rătăcit s'a întors singur, astădată, însă, păstorul a alergat după oaia cea rătăcită; când a aflat-o a luat-o pe umerii săi și s'a bucurat pentru dânsa mai mult decât pentru celelalte, cari niciodată nu se pierduseră. (Lc. XV, 5). Dar socotește, cum a adus el îndărăt oaia cea pierdută. El nu a certat-o, nici n'a pedepsit-o, ci a luat-o pe umerii săi și a adus-o însuși el la turmă îndărăt.

Deci știind noi că Dumnezeu pe păcătoșii cei ce se întorc la el, nu numai nu-i respinge, ci îi primește așa de prietenos, ca și pre cei nedrepti și nu numai că nu-i pedepsește, ci însuși umblă după dâșii și-i caută și aflându-i se bucură de ei mai mult decât de cei drepti; știind noi acestea, de suntem păcătoși să nu ne desnădăjduim, iar pe de altă parte, nici de faptele noastre cele bune să nu ne închipuim nimic. Să tremurăm pentru noi, ca nu prin încredere să cădem în păcat, iar dacă am căzut să aducem pocăință. Căci, după cum am zis la început, două lucruri ne aruncă în pierzare: încrederea noastră cea falsă când stăm și desnădejdea, când am căzut.

(Sf. Ioan Hrisostom)

Informațiuni

■ **Uniunea Sovietică și Biserica din Balcani** este titlul unui articol din revista franceză „Monde Illustré“, de pe la sfârșitul anului 1947. Autorul Michael de Vaise, afirmă că P. F. Patriarh Alexei al Moscovei deține în Biserica Ortodoxă — și se străduiește să joace — rolul de patriarh ecumenic; că face pregătiri asidue pentru alipirea la Patriarhia Moscovei a Bisericilor autocefale ale Serbiei, Bulgariei, României, Greciei și a altora; și în sfârșit, că a avut intenția să convoace la Moscova un consiliu al tuturor Bisericilor Ortodoxe, dar că a trebuit să renunțe la acest plan, datorită atitudinii Patriarhilor Maximos al Constantinopolului și Cristofor al Alexandriei, precum și celei a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe grecești, care au refuzat să ia parte la acel consiliu. Corespondentul Agenției de știri „Tass“, a rugat pe I. P. S. S. Mitropo-

litul Nicolae al Krutiției și Colomeei, membru al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse, să răspundă, dacă afirmațiile din revista de mai sus sunt întemeiate sau nu. I. P. S. S. Nicolae a răspuns la fiecare din cele trei afirmațiuni inexacte, următoarele:

1) Patriarhul Moscovei conduce Biserica autocefală rusă și în activitatea sa respectă autocefalia celorlalte Biserici Ortodoxe. Nici Patriarhul Alexei, nici predecesorul său Serghie, n'au avut și n'au putut avea intenția de a subordona Bisericii ruse pe celelalte Biserici ortodoxe și cu atât mai puțin de a înlocui pe actualul Patriarh ecumenic. Biserica Ortodoxă ecumenică reprezintă o uniune a bisericilor autocefale, egale în drepturi. Patriarhul Moscovei respectă cu strictețe această rânduială canonică.

2) Afirmațiunea despre un plan pentru alipirea la Patriarhia Moscovei a altor Biserici autocefale, este dela început și până la sfârșit inventată de autor. Patriarhul Moscovei nu pretinde supremația și nu are intenția să violeze principiul egalității de drepturi ale bisericilor ortodoxe autocefale.

3. Trebuie subliniat faptul, că Patriarhul Moscovei voia să convoace la Moscova o conferință frățească a șefilor bisericilor ortodoxe, pentru a examina chestiunile ce le interesează astăzi pe toate și nu un consiliu, cum greșit se exprimă autorul în articolul citat. Ideia conferinței n'a fost părăsită și conferința n'a fost decât amânată pentru vara anului în curs, la cererea unor biserici ort. care doresc să se pregătească mai bine pentru această întâlnire.

Bis. ort. rusă va sărbători anul acesta a 500-a aniversare a autocefaliei sale. Patriarhul Moscovei a hotărât, ca în timpul acestor solemnități să convoace o conferință a bisericilor ortodoxe.

Comunicate

ASOCIAȚIA ANDREI ȘAGUNA A CLERULUI SECȚIA A R A D.

Nr. 4/1948

Se aduce la cunoștința tuturor membrilor Fondului de ajutor al Secției (preoți activi, pensionari și soții) că pentru reactivarea și redresarea fondului ca să-și poată împlini obligațiile statutare, Adunarea Generală Ordinară a Secției din 5 Februarie 1948 fiind în număr statutar, a hotărât ca fiecare membru să-și plătească cotizația convenită și anume: pentru lunile Octombrie, Noiembrie și Decembrie 1947, câte 60 lei lunar atât soțul cât și soția, iar începând cu Ianuarie 1948, câte 75 lei lunar atât soțul cât și soția.

Astfel fondul va plăti conform statutelor 25.000 lei în caz de moarte și 15.000 lei pentru cazul de naștere conform hotărârei Adunării Generale.

Cotizațiile se vor plăti regulat la Oficiile Protopopești.

Neplata cotizațiilor timp de 6 luni consecutiv, atrage după sine, potrivit art. 7 lit. b. din Statut, încetarea calității de membru al Fondului, fără dreptul de a se mai reinscrie.

Facem cunoscut că în termen statutar, art. 7 b. va fi pus în aplicare fără nici un alt aviz din partea Comitetului Secției.

Arad, la 10 Februarie 1948.

PREȘEDINTE
Prot. Viorel Mișuțiu

SECRETAR
Pr. Damian Tudor

Nr. 478 1948

Consiliul Eparhial a aprobat pentru funcționarii bis. și personalul clerical următoarele diurne:

- a) cântăreț, episcop și impiegat . . . . . 200 lei
- b) sub-șef de birou, secretar protopopesc . 240 lei
- c) șef de birou, șef de secție, preot, exactor și secretar eparhial . . . . . 280 lei
- d) șef de serviciu, protopop, revizor și consilier eparhial . . . . . 340 lei.

Nu se acordă diurnă aceluia, cari au posibilitatea să se reîntoarcă după șase ore și pot lua masa acasă, ci numai rambursarea cheltuelilor de transport.

Arad, la 16 Februarie 1948.

Consiliul Eparhial

Nr. 369/1948

P. C. Preoți sunt invitați să conlucre cu organele sanitare locale și administrative la acțiunea ce se duce de către Guvern întru combaterea tifosului exantematic în rândurile populației dela orașe și sate.

Pentru a aduce la îndeplinire această îndatorire de bine obștesc, P. C. protopopi și preoții vor începe o acțiune de lămurire a credincioșilor în cadrul Școlii de Duminecă, când se vor da sfaturi de curățenie corporală și gospodărescă ca mijloc preventiv contra epidemiei. În caz de ivire a tifosului se va conlucra sistematic cu organele sanitare împotriva lășării lui.

Arad, la 7 Februarie 1948.

† ANDREI
Episcop.

Ic. Stavr. Caius Turicu
consilier referent eparhial

Nr. 405/1948

C. Preoți vor ceti în sf. biserică Pastorală I. P. S. S. Patriarhului Nicodim, publicată în „Biserica și Școala” Nr. 6 din a. c. în proxima Duminecă.

Arad, la 17 Februarie 1948

Consiliul Eparhial

Nr. 406/1948

Comunicăm în copie, adresa Ministerului de Interne Nr. 34820 A./1947.

Luați imediat măsuri pentru ridicarea portrețelor, statuțelor precum și tuturor însemnelor regale de orice natură din toate instituțiile publice și întreprinderile particulare.

Toate aceste portrete, statuete și însemne, după ce vor fi adunate vor fi distruse, luându-se măsuri ca în prealabil ramele să fie detașate și păstrate.

Veți îngriji ca această operațiune să fie făcută cu tot tactul pentru a se evita incidente inutile.

Arad, 9 Februarie 1948

Consiliul Eparhial

Nr. 407/1948.

Comunicăm în copie, adresa Ministerului Cultelor Nr. 40015/947, cu normele de zugrăvire a bisericilor.

„Normele tehnice pentru zugrăvirea bisericilor mai vechi și mai noi.

Zugrăvirea pereților interiori și exteriori ai bisericilor cu reprezentări iconografice, se poate executa în mai multe metode tehnice și anume în ulei, în temperă și în frescă.

În ulei, zugrăveala constituie la suprafața zidului un strat impermeabil care nu permite ca să se evaporeze în condiții normale umezeala ridicată prin capilaritate din fundații, la bisericile care nu au fost prevăzute dela început cu straturi orizontale de izolare.

Această umezeală se urcă în părțile superioare ale zidăriei, mai ales ale căror socluri sunt tencuite și în exterior cu ciment.

Ea rămâne în zidărie, neputându-se evapora nici spre interior, nici spre exterior, ci cărămizile se umezesc, se putrezesc și se macină, compromițându-se soliditatea întregului monument.

În același timp, umezeala din aerul interior, sporită de aglomerația credincioșilor, mai ales în anotimpurile reci, se condensează pe suprafața lucie a uleiului, se prelinge în picături pe zugrăveli murdărindu-le, umezindu-le și stricându-le astfel că, cu timpul, încep să se cojească, distrugându-se treptat.

În temperă și mai ales în frescă, inconveniente arătate mai sus nu există, căci prin porii neastupați ai tencuielei cu care fresca face corp, umezeala se evaporează în chip normal și pe suprafața ei nu se produce condensări dăunătoare.

Fresca este mult superioară temperei nu numai prin frumusețea și prospețimea culorilor, dar mai ales prin existența și durata ei.

Când sunt executate după toate regulile artei, zugrăvelile în frescă, chiar pe pereții exteriori, înfruntă secolele, după cum ne probează podoaba neprețuită a zugrăvelilor bucovinene.

În concluzie zugrăvelile din interiorul și mai

ales din exteriorul bisericilor noastre ar trebui zugrăvite numai în tehnica frescei, pentru a li se asigura o cât mai lungă durată.

Se mai pot executa — dar numai în interior — și în tehnica mult mai puțin rezistentă a temperei.

Uleiul însă ar trebui exclus cu desăvârșire, fiind potrivit numai pentru icoanele de lemn sau metal ale catapetesmelor sau pentru picturile pe pânză de format mic.“

Arad, la 9 Februarie 1948.

Consiliul eparhial.

Nr. 3141/1947.

CONCURSE

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. II Buhani, protopopiatul Buteni, se publică concurs prin alegere, cu termen de 30 zile.

VENITE:

1. Folosința sesiunii parohiale, 25 jug. cad. cu 12 drepturi urbariale și dreptul de pășune și pădure.

2. Folosința casei parohiale cu supraedificatele și grădina.

3. Stolele și birul legal.

4. Salarul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

Preotul ales va plăti din al său toate impozitele după beneficiul preoțesc și va avea obligația de a îndeplini cu conștiințozitate toate îndatoririle legate de funcțiunea de preot-duhovnic.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare (certificatul școlii medii, absolutorul teologic și diploma de capacitate preoțească), adreseate către Consiliul parohial din Buhani, se vor înainta, în timpul concursului, Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad.

Recurenții admiși la concurs, se vor prezenta în sf. biserică din Buhani, cu aprobarea protopopului tractului, pentru a servi, cuvânta și a face cunoștința credincioșilor.

Din ședința Consiliului parohial Buhani din 27 Sept. 1947.

Aprobat.

2-3 † ANDREI,
Episcop,

Traian Cibian,
cons. ref. eparhial

Nr. 511/1948.

Se publică concurs din oficiu, cu termen de 15 zile, cu salarul dela Stat, pentru îndeplinirea parohiilor:

1. VĂRȘAND I, protopopiatul Chișineu Criș.
2. SINTEA MARE, protopopiatul Chișineu Criș.
3. CURTICI III, protopopiatul Arad.
4. TALPOȘ, protopopiatul Cermei.
5. JOIA MARE, protopopiatul Buteni.
6. PĂRĂLENI, protopopiatul Halmagiu.
7. POENARI, protopopiatul Halmagiu.
8. VOEVODENI, protopopiatul Ineu.
9. PAULIAN, protopopiatul Buteni.
10. CAMNA, protopopiatul Buteni.

Arad, la 17 Februarie 1948.

† ANDREI,

Episcop.

Traian Cibian
cons. ref. eparhial.